



Seat No. _____

H-20159

M. A. Education (Sem. IV) Examination

April - 2023

Environment Education : Paper - 2

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : **16**

- (1) વિશ્વ ઓર્ગેન ડિવસ ક્યારે ઉજવાય છે?
- (2) પર્યાવરણ જગૃતિ માટેનો કોઈ એક કાર્યક્રમ સમજાવો?
- (3) ગ્રીન હાઉસ ઇફેક્ટ શબ્દ પ્રયોગ સૌપ્રથમ કોણે કર્યો?
- (4) કુદરતી આપ્તિના માત્ર નામ આપો.
- (5) વન્યજીવોના સંરક્ષણની જગૃતતા માટે વન્યજીવ સપ્તાહ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે?
- (6) જળ જાળવણી માટેનાં છ ઉપાયો સૂચવો.
- (7) રણવિસ્તરણ અટકાવવા માટેના ઉપાયો જણાવો.
- (8) બાયોડિઝલ એટલે શું?

2 નીચેના દસ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **24**

- (1) અતિવૃષ્ટિ અને અનાવૃષ્ટિના કારણો જણાવો.
- (2) પર્યાવરણ શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (3) પુનઃઅપ્રાય ઉર્જાસ્ત્રોત એટલે શું? તેના ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (4) પર્યાવરણની જગૃતિ માટે શિક્ષક તરીકે તમે શો ભાગ ભજવશો?

- (5) ટૂંકનોંધ લખો : માનવસર્જિત આપત્તિઓ.
- (6) પર્યાવરણ કેલેન્ડર એટલે શું?
- (7) દરિયાઈ પ્રદૂષણને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (8) સૌર-ગીર્જા એટલે શું? તેના ઉપાયો જણાવો.
- (9) ક્ષાર પ્રવેશ એટલે શું? ગુજરાતના ક્ષાર પ્રવેશની સમસ્યા ક્યાં વધુ જોવા મળે છે?
- (10) ભારત અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની ખેતી વિશે માહિતી આપો.

3 નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોનાં મુદ્દાસર ઉત્તર આપો : **30**

- (1) ટૂંકનોંધ લખો : એસિડ વર્ષા.
- (2) વિસ્તૃત નોંધ લખો : પર્યાવરણીય નીતિઓ.
- (3) જમીન પ્રદૂષણ એટલે શું? વિસ્તૃત માહિતી આપો.
- (4) પર્યાવરણ અને આરોગ્ય વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- (5) ધરતીકંપ :- અર્થ, કારણો અને અસરો.
- (6) હરિતગૃહ અસર નીચેના મુદ્દાને ધ્યાને લઈ ચર્ચો --
 - (1) અર્થ - વ્યાખ્યા
 - (2) કારણો - આકૃતિ
 - (3) અટકવવાના ઉપાયો
- (7) પર્યાવરણ શિક્ષણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- (8) ધ્વનિ પ્રદૂષણ એટલે શું? ઉદ્ભવવાનાં કારણો, અસરો અને ઉપાયો ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

1 Answer the following questions briefly : **16**

- (1) Which day we celebrate as a Ozone Day?
- (2) Explain any one programme for environmental awareness.
- (3) Who used the word Green House effect for the first time?
- (4) Give name only natural disasters.
- (5) Wild life week for wild life protection is celebrated during.
- (6) Suggest six remedies for water conservation.
- (7) Describe the solution for increasing in desert area.
- (8) What is bio-diesel.

2 Attempt any **eight** questions out of ten questions : **24**

- (1) Explain the causes of flood and drought.
- (2) Clear the concept of environment education.
- (3) What is non-renewable energy sources? Give the example and discuss.
- (4) What is your role as a teacher environment awareness.
- (5) Write a short note : Man made disasters.
- (6) What is the environment calendar?
- (7) Explain with example marine pollution.
- (8) What is solar energy? Suggest for remedies.
- (9) What is salinity ingress? Which region of Gujarat state is very effective from salinity ingress?
- (10) Give information India and International level farming.

3 Answer in detail any **six** questions out of eight questions : **30**

- (1) Write a short note : Acid Rain.
- (2) Write a detail note on : Environmental Policies.
- (3) What is soil pollution? Give information in detail.
- (4) Clarify the relation between environment and health.
- (5) Earthquake : Meaning, reason and effect.
- (6) Describe Green house effect according to following point :
 - (1) Meaning - Definition
 - (2) Reasons - Diagram
 - (3) Remedies to Control
- (7) Explain the nature of environmental education.
- (8) What is noise pollution? Discuss its reasons, effect and suggest remedies.
